

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת פסחים

פרשת ואתחנן דפים כה - לא

דרך ישרה תמצית הדף

✍ דף כה-כו

*הנאה באיסורין. *הנאה באפשר ולא קמכון.

א. דיני הנאה מאיסורין 1. שלא כדרך פטורים ובמקום סכנה שרי וזהו באיסור הנאה כגון הניח חלב שור הנסקל ע"ג מכתו, ופליגי אם ה"ה באיסורי אכילה כגון אוכל חלב חי, והא דלא קאמר שלוקין על היוצא מתותים ורימונים זהו משום דהוי שלא כדרך אכילה ולאידך משום דהוי זיעה בעלמא. 2. בשר בחלב אסור באכילה בגז"ש קדש מטריפה, ואיסור הנאה אתי ק"ו מערלה שלא נעבדה עבירה וקשיא דליכא שעת הכושר, מחמץ בפסח וקשיא דהוי כרת, ולמסקנא מכלאי הכרם. 3. בכלאי הכרם לוקין אפילו שלא כדרך הנאתן משום דלא כתיב בהו אכילה, ואמרין דליכא למידחי את הק"ו מכלאי הכרם לבשר בחלב כיון דבתרווייהו לא כתיב אכילה, ולא פרכינן שלא היתה לו שעת הכושר משום דעיקרן נאסרין, וקודם השרשה היה ראוי והאיסור בהוסיף זהו בזרוע ובא. 4. אין מתרפאין בע"ז שנאמר בכל נפשך ובכל מאודך מה שחביב, בגילוי עריות דילפינן מרוצח דיהרג ואל יעבור, ובשפיכות דמים דסברא הוא מאי חזית דדמך סומק טפי.

ב. הנאה בע"כ לאביי שרי ולרבא אסורה: אפשר וקמכון לכו"א אסור, לא אפשר ולא קמכון לכו"ע שרי, אפשר ולא קמכון מח' ר"י ור"ש ולל"ק פליגי אליבא דר"ש, ולא אפשר וקמכון לל"ק אסור ולל"ב פליגי אליבא דר"י. והשמעות 1. ר"י בן זכאי דרש בצל היכל, ולרבא היכל לתוכו עשוי. 2. שלשלו את האומנים בתיבות לתוך קה"ק, ולאביי זהו מעלה בעלמא. 3. מהא דאיכא איסורא בקול מראה וריח לאביי זהו באותם שבחוץ דאפשר, ודווקא לאחר שתעלה תמרתו משום דאין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו דאיכא שני כתובין הבאין כאחד בתרומת הדשן עם בגדי כהונה או עגלה ערופה, ולמ"ד מלמדין אתי מדכתיב בהו מיעוטא. 4. עגלה ערופה שהכניסה לרבקה כדי שתניק ותדוש פסולה, ודחי דילפינן לה מדכתיב לא עבד וקרינן עובד והיכא דניחא ליה אסור. 5. אסור לשטוח אבידה לצרכה אם באו אליו אורחין, ודחי דקלי לה משום עינא בישא או גנבי. 6. מוכרי כסות שרי כדרכן אף דאפשר לעשות כצנועין ש"מ דאפשר ולא קמכון שרי, תיובתא דל"ק דרבא.

✍ דף כז

*זוז"ג אסור בתנור. *שבח עצים בפת. *ביעור חמץ בשריפה.

א. תנור שהסיקו באסוה"נ חדש פליגי אם יותץ או יוצן כדין ישן, ובאפה בו פת לרבי אסור משום דאיכא שבח עצים בפת ולרבנן שרי ובאפה ע"ג גחלים שרי לכו"ע. ומפרשינן מיהו המ"ד דקסבר זה וזה גורם אסור ולכן חדש יותץ 1. כרבי שאוסר באפה בו פת, ודחי דטעמיה משום שיש שבח עצים בפת ומה שהנאתו ע"י גורם ראשון אסור כגון צלוחיות ולל"ב אף קערות אבל תנור ודאי שרי דהנאתו ע"י גורם שני. 2. לרבי אליעזר גבי איסור והיתר שנצטרפו וחיימו דאזלינן בתר אחרון ולאב"י דווקא שקדם וסילק את האיסור, ודחי דלמא טעמיה משום דאזלינן בתר בתרא אבל בחיימו בבת אחת שרי. 3. לר"א דתנור שהסיקו בעצי אשירה יותץ וה"ה בשאר איסורין.

ב. איסור עצים בפת 1. גחלים עוממות שרי לכו"ע. 2. לוחשות פליגי מה הדין לרבי. 3. באבוקה כנגדו לכו"ע רבי אסר, וי"א דאף לרבנן אסור. 4. בשרשיפא אסור לכו"ע לרבנן. 5. תנור שהסיקו בעצי הקדש אסור אף לרבנן משום דהקדש אפילו באלף לא בטיל, ולא יוצא לחולין במזיד או בעצים שהתפיסן לשלמים שאין בהם מעילה או בנפלה דליקה מאליה בהקדש או באפר תרומת הדשן שטעון גניזה.

ג. רבי יהודה יליף שאין ביעור חמץ אלא שריפה מנותר, ומפרשינן מנין וכיצד נדחה 1. בק"י מנותר שאינו בבל יראה ובכל זאת דינו בשריפה, ואמרו לו שסופו להקל אם לא מצא עצים. 2. בגז"ש מנותר דהוה איסור אכילה ודינם בשריפה, וקשיא מנבילה. 3. תרוייהו אסירי באכילה והנאה, ודחו משור הנסקל. 4. יש בתרוייהו עונש כרת, ודחו מחלב שור הנסקל. 5. חמץ ונותר הוה בבל תותירו, ודחו מאשם תלוי דהוי בבל תותירו ולר"י גופיה דינו בקבורה ושתיק, והקשו עליו מיניה וביה כמו אומן שניזק ע"י בוך סד וחץ שעשה בעצמו.

סוף בחבט

*מטיל לים וע"ז. *לפני בתוך ואחר זמנו. *חמץ של הקדש. *שיעור איסור חמץ.

א. בזורה לרוח אמרינן גבי חמץ מפרר ובע"ז שוחק, ובעי מה הדין במטיל לים 1. לרבה ע"ז לא בעי שחיקה משום דאזלא לים המלח וחמץ בעי, והא דתניא שחיקה זהו במשליך לשאר נהרות. 2. לרב יוסף ע"ז דלא ממיס בעי שחיקה משא"כ חמץ בנהמא, והא דתניא דבעי פירור זהו בחיטים.

ב. חמץ בפסח בתוך זמנו לרבי יהודה ור"ש בלאו וכרת ואסור בהנאה ולריה"ג מותר בהנאה, ולפני או אחר זמנו לר"ש דריה"ג שרי ולר"י בלאו. והשמועות 1. נאמרו שלשה פסוקים בחמץ, לר"י ללפני תוך ואחרי זמנו, לר"ש מחמצת אתי לנתחמץ מחמת דבר אחר וכן שפסח מצרים נהג רק יום אחד. 2. לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות, לר"י לחייב על חמץ בער"פ ולקבעו חובה בזה"ז, ולר"ש דחייב על חמץ רק מליל פסח. 3. בערב תאכלו לר"ש לקבעו חובה בזה"ז ולר"י לטמא ושהיה בדרך ור"ש יליף מערל ובן נכר. 4. קשיא על משנתנו דחמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה אינו כר"י ושל ישראל אסור דלא כר"ש וריה"ג, ומתרצינן לרב אחא בר יעקב מתני' כר"י ובשל נכרי שרי דיליף אכילה מראיה והדר ביה כדלקמן, ולרבא כר"ש ובשל ישראל קניס אבל לר"י בשל גוי לוקה.

ג. האוכל חמץ הקדש בחוה"מ מעל וי"א לא מעל ומפרשינן במאי פליגי 1. האם איכא קלב"מ בכרת כשיטת ר"נ בן הקנה. 2. בפודין קדשים להאכילן לכלבים. 3. בדבר הגורם לממון כממון. 4. לרב אחא בר יעקב במח' ר"י ור"ש אי חמץ לאחר הפסח אסור, ומהא שמעינן דרב אחא בר יעקב הדר ביה. 5. במח' ריה"ג ורבנן אי חמץ בפסח מותר בהנאה ונחשב לראוי.

ד. שיעור איסור חמץ בזמנו 1. לרב בזמנו אסור במשהו אף שלא במינו דגור אטו מינו, ושל לא בזמנו במינו אסור כרבי יהודה. 2. לשמואל בזמנו אסור במינו במשהו אבל שלא במינו רק בנ"ט ושל לא בזמנו שרי כר"ש. 3. לר' יוחנן בזמנו בנ"ט אף במינו ושל לא בזמנו שרי כר"ש. 4. רבא פסק בזמנו אסור אף שלא במינו כרב, ושל לא בזמנו אף במינו שרי כר"ש, ולא קנסינן תערובת.

דף ל-לא

*להכשיר לפסח. *גביית בע"ח למפרע. *החיפוש.

א. כיצד ניתן להכשיר לפסח 1. קדירות לרב ישברו גזירה אטו במינו אחר זמנו ולשמואל משהו ושרי לאחר זמנו כר"ש ואפילו במינו, ואף דתנור שטחו באליה מסיקו ומותר שאני הכא דהו קדירות חרס והסיקו מבחוץ ואף אם יסיק מבפנים חיישינן לחיים, ולשמואל משהו לאחר זמנו ושרי אפילו במינו וכר"ש. 2. כלי חרס שרי בממלאו גחלים. 3. סכינים הקת בטיט ואח"כ ברותחין והברזל באש, ולהלכה תרוייהו ברותחין בכלי ראשון. 4. עץ פרור ברותחין ובכלי ראשון דכבולעו כך פולטו. 5. כלי קוניא, בירוקי או שיש סדקים פשיטא שאסור, ואסרינן אף בשיעי כיון דחזינן שפולטים, ושאני מיינן נסך להו"א משום דהוי דרבנן ולמסקנא משום דתשמישו ע"י צונן. 6. א"א להכשיר בית שאור הואיל וחימוצו קשה, וה"ה בית חרוסת, וכן אגני דמחזא וקמ"ל אף דשליט בהו אוירא.

ב. בע"ח לאביי גובה למפרע ולרבא מכאן ולהבא, ופליגי בהקדיש מלוה דלאביי אגלאי למפרע דהיה שלו ולרבא השתא קני שהרי יכל לסלקו בזווי. והשמועות 1. ראובן שמכר לשמעון שדה באחריות ושמעון טרם פרע לראובן את דמי השדה ומת ראובן ובעל חובו של ראובן טרף משמעון את הקרקע ושמעון פייס את הבע"ח בזווי יכולים בני ראובן להוציא את השדה ממנו, ושמעון יכול להגבות להם קרקע בחובו וחוזר וגובה ממנה את אחריותו ומהני משום שעבודא דרבי נתן. 2. במשנתנו נכרי שהלוה לישראל על חמיצו של הישראל מותר בהנאה, לרבא איירי בהרהינו ולמסקנא דאמר מעכשיו. 3. ישראל שהלוה לנכרי על חמיצו אינו עובר ולר"מ עובר, ופלוגתייהו להו"א אי בע"ח גובה למפרע או מכאן ולהבא ודחי אמאי קאמר דנכרי שהלוה לישראל לכו"ע עובר, ולמסקנא פליגי בהרהינו האם הא דבע"ח קונה משכון זהו גם מנכרי או לא, ונכרי מישראל לכו"ע לא קונה ולכן הישראל עובר.

ג. שיעור החיפוש 1. חמץ שנפלה עליו מפולת הוי כמבוער פליגי אי מפולת כל שהוא סגי או דבעינן שלשה טפחים כחפישת הכלב. 2. כספים שמירתן בקרקע, וסגי בטפח הואיל וליכא ריחא.

שאלות לחזרה ושינון

א דף בה"ב

א. דיני הנאה מאיסורין (4)

ב. המח' בהנאה בעל כרחו המקרים והשמועות (6)

א דף בז

א. הדינים בתנור שהסיקוהו באסוד"ג, והמ"ד דאוסר

זו"ג (3)

ב. המקרים באיסור עצים בפת (5)

ג. כיצד יליף רבי יהודה מנותר שביעור חמץ רק

בשריפה והדחיות (5)

א דף בה"ב

א. הדין במטיל לים בחמץ ובע"ז (2)

ב. המח' בחמץ בפסח בתוך ולאחר זמנו והשמועות

(4)

ג. המח' במעילה בחמץ ובמאי פליגי (5)

ד. איסור חמץ בזמנו (4)

א דף ל-לא

א. כיצד ניתן להכשיר לפסח (6)

ב. המח' אם בע"ח גובה למפרע והשמועות (3)

ג. שיעור החיפוש (2)

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות 	בבא קמא 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
חולין 	בבא מציעא 	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים 	בבא בתרא א-ב 	עירובין
ערכין-תמורה 	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	סוכה
כריתות-מעילה 	לגמרא" ותמצית כל המסכתא. 	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה 	מכות שבועות 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומ"י	עבודה זרה הוריות עם 	גיטין
	מחודדין בפ"ד 	קידושין - עם תורתך שעשועי,
	זבחים 	סימני הדף, ותוספתא

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תר"ג המצוות. **בחקותין אשתעשע** - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול. **עתיים לתורה** - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק. **קיצור חודים** מנוקד ומסודר. **קיצור אלשין רות** **קיצור אלשין אסתר** **קיצור אלשין איכה** בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבתה תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א. **איזוהי דון ישרה** - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות. **הקדמות ומושגים** - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~41~

המערכת

